

KATEHEZE

KRIST - IZAZOV

7. PREMA UZVIŠENIJOJ SLOBODI

/Sedmi susret/

Krist poziva na vjeru

Krist zahtijeva odvažan pristanak. Vjera također. Točnije, vjera zahtijeva promišljeno i zrelo razmišljanje. Upotreba slobode nije neka igra bez važnosti. Definira čovjeka u njegovoj veličini i u njegovoj sudbini.

/Pavao VI. 21. VI. 1967. "Ostanite čvrsti u vjeri"/

TEKSTOVI SVETOG PISMA O VJERI

Lk 24, 25-27

Mk 11, 22-24

Dj 24, 14-26; 26, 2-23

Hebr 11

Rim 1,5

1 Sol 3-8

2 Kor 15, 1-20

Pripremimo na temelju tih tekstova manifest pod naslovom:

KRIST NAS POZIVA NA VJERU!

Krist nas poziva k sebi, k vjeri. Stvara moralnu obvezu za onoga koga poziva, spasenjsku obvezu; ali ne forsira, ne kida čovjekovu fizičku slobodu, kojom mora svjesno sam odlučiti o sebi, o svojoj sudbini, o svom stavu u odnosu prema Bogu.

/Pavao VI. 28. VI. 1965. "Ostanite čvrsti u vjeri"/

Ono što potiče kršćanina da vjeruje jest činjenica da je Bog govorio - najprije po prorocima, zatim po svom sinu Isusu Kristu. Krist je Riječ Očeva. Vjera je slobodan pristanak uz Krista, povjerenje u njegovu Radosnu vijest spasenja.

Radosna Vijest Krista uskrsnuloga nije u tome da čovjek bude slobodan, nego u tome što je oslobođen, što pred njim ne stoji nesavladiva zapreka, nego Krist koji je izvojevao pobjedu nad grijehom i nad smrću.

/Jean Danielou/

IZ DNEVNIKA JEDNOG SVEĆENIKA -
- RADNIKA U BRAZILU -

"U tebe se Gospodine pouzdam i neću se postidjeti" posljednji je stih hvalospjeva "Tebe Boga hvalimo". U onoj mjeri u kojoj polažem pouzdanje u Njega mogu postići ono da ne budem postiđen.

Lazarevo uskrsnuće /2. gl. sv. Ivana/. Tom prigodom Isus se pojavljuje više nego siguran u sebe, kao posrednik i u isto vrijeme pun humanosti.

Sam siguran i u druge ulijeva sigurnost: "Ta bolest nije smrtna." "Naš prijatelj Lazar počiva, idem probuditi ga".

"Ja sam uskrsnuće i život... vjeruješ li to?" Lazare, izidi".

Smrt izade iz njega. "Oslobodite ga i pustite da ide".

Sigurnost dolazi od zajedništva s Bogom. Za nas je to sigurnost vjere.

/Paul Xardel, La flamme qui devore le berger, Cerf, Pairs/

ZA RAD U GRUPI

1. Potražiti u Evanđelju zgođe u kojima se vjera povezuje s oslobođenjem /od grijeha, zla, bolesti, muka, beznađa, očajja/.

2. Zašto Isus često govori: "Vjera te tvoja spasila!?"

3. Okrugli stol: zašto mnoge naše kolege ne vjeruju?

OSNOVNE UPUTE

Vjera adolescenta, s njegovim sentimentalnim panteizmom i osjećajem za ono što je sveto, može biti kristijanizirana, tj. može biti vođena i obnavljana milošću i poukom Crkve. Može se, prema mišljenju P. Briena, obratiti u autentičnu teološku vjeru.

Želimo stići do vježbe u teološkoj vjeri od strane adolescenata koji, dakako, moraju naučiti vježbati se i služiti vlastitom slobodom na svjestan i slobodan način; fizičkom slobodom, kao polaznom točkom, i sa slobodom u vjeri o kojoj govori sv. Pavao /usp. Rim 1,5/. "I tako, ovom objavom nevidljivi Bog /usp. Kol 1,15; 1 Tim 1,17/ u bujici svoje ljubavi zapodijeva razgovor s ljudima

kao prijateljima /usp. Izl 33,11; Iv 15, 14-15/ i s njima druguje /usp. Bar 3,38/ da ih pozove u zajedništvo sa sobom i da ih u nj prigri.

Taj brižljivi raspored objave ostvaruje se zahvatima i riječima, iznutra među sobom povezanim, tako da djela koja je Bog u povijesti spasenja izveo pokazuju i potkrepljuju nauku i stvari što ih riječi označuju, a riječima se proglašuju djela i osvjetljuje misterij u njima sadržan. Po toj nam je objavi dubina istine o Bogu i o čovjekovu spase-nju u punom svjetlu zasjala u Kristu, koji je ujedno i posrednik i punina sve objave". /II. vat. koncil, Konstitucija Dei Verbum br. 2/.

DOKTRINALNI I KATEHETSKI VID

Potrebno je da mladi stvore u sebi ispravno poimanje o slobodi vjerovanja. Vjera je slobodan čovjekov čin, ali ne u smislu da bi on tek tako vjerovao, nego zato što vjera uključuje uvjereni i promišljeni pristanak volje. Nauk je jasan: "Tko ne vjeruje, bit će suđen". Ovdje se možemo poslužiti slijedećom analogijom: ljubav je uvijek slobodan i svjestan čin; stoga bez ljubavi čovjek naprosto nije čovjek.

Točke za katehezu spominju otajstvo uskrsnuća. Uistinu, dar vjere jest naše uskrsnuće u Kristu. Vjerovati Njemu i u Njega znači spasiti život za vječnost, imati bezgraničnu garanciju postojanja.

Mladi bi, dakle, trebali uočiti dvije veoma važne stvari:

a/ da je dužnost vjerovanja jednaka dužnosti življenja;

b/ da slobodan čin pristanka uz Krista jest pravo koje smo stekli samim našim postojanjem, koje je uostalom svime usmjereno prema uskrsnuću.

Eto razloga zašto se u drugom dijelu ove kateheze razvija ideja čina vjere kao oslobođenja. Oslobođenje je slobodan i nuždan čin. Krist želi da mi pristajemo, ali mi moramo pristati da postignemo ono naše pravo i konačno oslobođenje.

OKRUGLI STOL NA TEMU: "Zašto naše

kolege ne vjeruju?" trebao bi staviti na vidjelo:

– nužnost kršćanskih prijedloga koje treba predstaviti najprije nama kršćanima;

– Nedostatak slobode u odnosu prema pozivu Kristovu. Ako nismo uistinu slobodni nemoguće je doći Isusu Kristu;

– Postojanje straha zbog vjerovanja kod mnogih mladih, jer je vjera rizik, iako u krajnjoj konzekvenciji pobjednički.

STAV I SVJEDOČENJE

Stav onoga koji svjesno vjeruje pretače se u život. Isus nas u sve dane posredstvom vjere pita i potiče da se odlučujemo staviti na raspolaganje, da izabiremo. Potrebno je da odgovor dođe iz nutrine i da bude konkretan i životan.

***

ZA PRODUBLJENJE

Dokumenti Drugog vatikanskog koncila, Deklaracija o vjerskoj slobodi, str. 467-488, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1970.

Novi katekizam, Stvarnost 1970 I. Dio, str. 3-14; 22-26; IV. Dio, str. 342-352;

Jean Danielou, Vjera kroz vjekove i čovjek današnjice, Izdanje Hrvatskog književnog društva sv. Ćirila i Metoda, Zagreb.

---

8. JEDAN DAN ZA OSOBNU INTIMNOST /Osmi susret/

"Treba proći pustinjom i zaustaviti se da bi se primilo milost Božju. Tamo se ispražnjava, tamo se oslobađa svega onog što nije Bog..."

/Ch. De Foucauld/

Taj dan pretpostavlja:

kateheze

- . vrijeme šutnje
- . osobne molitve
- . samoće, smirenosti
- . traženja
- . susreta

Pogledajmo Evanđelje. Sv. Ivan nam govori: Iv 4,5-27.

Pogledajmo što nam govori i Karlo Carretto, u svojoj knjizi: Pisma iz Pustinje, Izdanje "Radosne vijesti", Sarajevo. /Pročitati koji odlomak/.

Kako je Krist više od čovjeka, čini i traži više od čovjeka. Vjernost njegovih učenika također je viša od običnog ljudskog promicanja: to je vjera.

Mir. Oh taj Bog, taj Bog.

Htio bih ga osjetiti prisutnim da Ga ne moram više tražiti. Pokaži mi Ga, daj mi Ga osjetiti, daj mi osjetiti Njegovu težinu u mom srcu. da osjetim tu težinu i budem opijen Njegovom prisutnošću.

Pomozi mi.

I ne misli da ću ostati skrštenih ruku.

/Iz pisma Paula Claudela Jacquesu Riviereu/

ZA RAZMIŠLJANJE

Molitva tesara Isusa

Cijelog svog života sačuvat će taj običaj da se izvjesnih večeri uspinje na obližnja brda da provede noć u molitvi /Lk 6,12/. Drugi put, zarana pred zoru, odlazio bi na samotna mjesta /Lk 4,42; 9,28; Mk 1,35/. Noću bi nazaretske brežuljke prekrila magla, koja bi se s dolaskom novog dana digla. Pred zoru se uzdiže na Istoku milo svjetlo. Tama i svjetlost prekrila bi tesara poput molitvenog plašta.

Cijelog bi dana radio, posluživao, i već je to bila velika molitva Ocu nebeskome u zajedništvu s njegovom zemaljskom braćom. Noću ili danju, u samoći, tesarova bi molitva postajala sve intimnija i sve šira. Cijelo njegovo biće kupalo bi se na izvoru Ljubavi. Njegovo je tijelo raslo sve do svemirskih dimenzija. Njegove ruke zahvaćale bi cijelo

čovječanstvo. Držalo bi ga poput pečata na srcu, poput pečata na svojoj ruci. On je ljubio to čovječanstvo, maleno, tek formirano, a već umorno od napornog rada; prodano, iskorištavano radom robova, proletera, žena i djece. Nesreće na radu, ponižavanja, zloupotrebe, sve rane, sve ožiljke radnog čovječanstva tesar je objedinjavao u svojoj ljubavi za vrijeme svojih molitvenih noći. Istinski je ljubio čovječanstvo svog Oca.

/Paul Gauthier, Isus iz Nazareta-tesar/

RAD U GRUPI

1. Što označuju ove riječi koje specificiraju kršćansku molitvu?

- klanjanje?
- razmatranje?
- razmišljanje?

2. Pokušajte posjetiti koji samostan s klauzуром i razmišljajte o značenju tog poziva, intervjuirajući, ako je moguće, kojeg člana zajednice.

OSNOVNE UPUTE

Mlade adolescente valja jednog dana pozvati na dan posebne šutnje i razmišljanja. Prvi susret s Kristom već je bio u susretu s njegovom naukom, središnjim Pashalnim otajstvom - našom Pashom - u kojoj se svaki kršćanin treba osjetiti uključenim. Sada je čas produbljenja tih ideja, traženja osobne sinteze.

Sin Božji postavi čovjekom:

- donosi nam Radosnu vijest spasenja. Ta je poruka naviještena od apostola;
- traži ljubav kao "znak" od onih koji ga žele slijediti;
- ti zahtjevi traže odgovor vjere;
- vjere koju je Krist zagarantirao svojom smrću i svojim uskrsnućem;
- vjera se pak izražava u temeljnom usmjerenju života. /Vidjeti koji su životni izbori bili najznačajniji u posljednjim tjednima života mladih?!/.

Taj dan duhovne obnove može biti različito postavljen. Na primjer:

- Kao zajedničko traženje i razmišljanje

koje završava osobnom molitvom;

– kao razgovor o konkretnim pitanjima Kristove nauke koje valja prethodno pripremiti na ove ili slične teme:

- . Isus je nada ljudi;
- . Isus i sloboda;
- . Isus pred Ocem;
- . Isus propovjednik;

– Kao susret s prirodom, organiziranjem hodočašća u koje svetište, po mogućnosti pješke, s usputnim molitvama i pjesmama; ili susret s kojom grupom mladih, susret s kakvim studijskim i rekreativnim programom.

DOKTRINARNI I KATEHETSKE VID

Dnevni red tog dana mora biti fleksibilan, ne strogo određen. Može se štogod i promijeniti ako bi kakva posebna aktivnost pobudila veći interes. Unutarnji red mora dominirati nad izvanjskim redom.

– Točke za razmišljanje ne mora dati kateheta. Može to učiniti tko god od mladih.

– Važnu ulogu u duhovnom susretu imaju tzv. audio-vizualna pomagala: kasetofoni, ploče, dijapozitivi. Oni se mogu izabrati zajedno s grupom mladih prema njihovu vlastitom izboru i ukusu...

– Nužno je da ovaj molitveni dan obradi neku problematiku u vezi s konkretnim vjerskim iskustvom koje nije svakidašnje, da se potakne mlade na proživljavanje vjere u svakidašnjici. Jednom riječju: u molitvi treba doći do susreta s Kristom, koji mora dubinski zahvatiti život adolescenta koji se preko tog kontakta identificira s njim.

Teološki i ljudski temelj ove aspiracije: Utjelovljenje je zauvijek preusmjerilo čovjekov život. I upravo zbog toga čovjek tokom dugih razdoblja svoga života treba u Isusu Kristu tražiti svoju autentičnu egzistencijalnu dimenziju. Hansemann kaže: Nije dovoljno reći mladima: On je umro da bi ti mogao ući u nebo. Njih interesira nešto što se odnosi na njihovu vlastitu egzistenciju. Gdje da polože svoje najdublje težnje, zahtjeve, želje?... Radi se o pedagogiji želja, o kojima moramo voditi računa."

Tekst Paula Gauthiera "Isus iz Nazareta-

-tesar" može se pročitati na samom početku duhovnog susreta.

Rad na temu o značenju kršćanske molitve može biti određen za svršetak samog susreta, da bi se od nje moglo živjeti i nakon atmosfere samog susreta.

STAV I SVJEDOČENJE

Probuditi u mladima unutarnju spremnost, raspoloživost za iskreno traženje Boga posredstvom molitve.

***

ZA PRODUBLJENJE

Jörg Zink, Kako danas moliti, KS-Zagreb 1975.

André Louf, Gospodine, nauči nas moliti, Dakovo, 1978.

Georg Moser, Tišina usred buke, Izdanje u nizu "Izvori istine" - Dominikanci, Korčula, 1978.

Fra Mario Jurišić, Glasovi predvodnika II, Omiš 1980.

---

9. ZNAKOVI VREMENA

/Deveti susret/

Ne znate li razlikovati znakove vremena?
/Mt 16,3/. 16,3/.

ZNAKOVI NAŠEG VREMENA:

- . uzdignuće svijeta rada
- . prisutnost žene u javnom životu
- . emancipacija naroda

Izričaj ZNAKOVI VREMENA ušao je u tekuću upotrebu s dubinskim značenjem, veoma opširnim i zanimljivim; značenjem tumačenja suvremene povijesti.

/Pavao VI/

1. Uzdignuće svijeta rada

... danas, u svim nacionalnim zajednica-

ma, u radnicima, živo je prisutan zahtjev da budu smatrani i tretirani ne kao bića lišena inteligencije i slobode, prepuštena samovolji tuđih računica, nego kao subjekti i osobe u svim sektorima života: ekonomsko-socijalnim, kulturnim i sektorima javnog života...

/"Mir na zemlji", br. 21/

2. Prisutnost žene u javnom životu

... U ženi postaje sve jasnija i djelotvornija svijest o vlastitom dostojanstvu. Zna da ne može dopustiti da bude smatrana i tretirana kao sredstvo; zahtijeva da bude smatrana kao osoba /sa svim pravima i obvezama vlastitima ljudskoj osobi/, kako u okviru njezina života kao domaćice tako i u pogledu javnog života...

Isto, br. 22/

3. Emancipacija naroda

Ljudska bića u svim zemljama i kontinentima, bili oni građani slobodne i nezavisne države ili na putu nezavisnosti; nitko ne želi biti podložnik političkih sila, dolazile one bilo otkuda... U mnogima se tako raspršuje kompleks manje vrijednosti nataložen kroz stoljeća i tisućljeća; dok se u drugima ublažuje i teži nestajanju odgovarajući kompleks više vrijednosti koji proističe iz ekonomsko-socijalnog privilegija, spola ili političke pozicije.

/isto, br. 24/

Dimenzija bratske ljubavi vođena je univerzalnošću. Nužno je da Crkva bude prisutna među suvremenim ljudima posredstvom znaka zajednice prilagođene novim zahtjevima na ljudskoj razini. No istodobno je nužno da i kršćanin koji je otkrio živoga Boga posjeduje otvorenu dušu za cijeli svijet. Crkva nije ograničena samo na jednu "ekipu" ili župu, niti na biskupiju. Ako ona želi biti evanđeoska svijest svijeta mora biti prisutna svuda gdje su ljudi. Kršćanin ne može a da ne bude povezan u srcu i po vlastitoj molitvi s ovom univerzalnom dimenzijom.

ZNAKOVI VREMENA U MOJOJ ZAJEDNICI

1. Potražiti i poosobiti koji znakovi vremena se očituju u zajednici u kojoj djelujemo. Tom poosobljenju treba slijediti opisanje.

Primjer: doseljenici, radnička solidarnost, zahtjevi mladih /sport? posao? ljubav? zajednica? bijeg?/ koji se osjećaju napušteni.

2. Što ti znakovi vremena od nas traže?

ZNAK ...

I pojavi se na nebu veliki znak:

žena obučena u sunce s mjesecom pod nogama a na glavi joj kruna od dvanaest zvijezda.

/Apok 12,1/

Isusova Majka... slika i početak Crkve kakva ima biti u budućnosti, tako i na ovoj zemlji, dok ne dodje dan Gospodnji /usp.

2. Petr. 3,10/, svijetli putujućem Božjem narodu kao znak pouzdane nade i utjehe.

/Konst. o Crkvi, gl. VIII, br. 68/

RAD U GRUPI

Marija, znak našega vremena po čemu?

***

ZA PRODUBLJENJE

Drugi vatikanski koncil, Konstitucija o Crkvi;

K. Rahner, Marija, majka Gospodinova, KS, Zagreb, 1980;

Marija Nada svijeta, SDB, Zagreb, 1979.

OSNOVNE UPUTE

Ovdje se iznosi tema "znakovi vremena" koja je u uskoj povezanosti s temom Marija Isusova majka, "veliki znak" koji se pojavljuje na horizontu čovječanstva ukazujući na tip čovjeka i žene koju vjera otkriva u svijetu.

Marija zauzima važno i povlašteno mjesto u planu spasenja. Zanemariti ili odgađati s navještajem o Marijinoj ulozi u povijesti spasenja značilo bi ostaviti nepotpunim kršćan-

ski navještaj, a na području vjere lišiti mlade jedne pomoći u osobnom radu i odgovornom rastu.

Adolescentima, imajući pred očima njihov interes, treba predstaviti Mariju Djevicu u njezinoj akciji oslonca i snage. /Vidi o tome: Šime Samac, Kako predstaviti otajstvo Marije u Katehezi mladih; Kateheza br. 3, 1980/.

Čini nam se uspješnim povezati je sa "znakovima vremena" iz otvorenog paralelizma između tih stvarnosti, čije teološko značenje ima važnu zadaću kod ljudi, i velike ljudske stvarnosti koja je u Mariji, jer je obdarena velikim dostojanstvom:

- . biti Majka Sina Božjega
- . izabrana kćerka Oca
- . svetohranište Duha Svetoga.

Marija je najpotpuniji znak Otkupljenja; ali danas ima događaja /promocija radnika, aktivna prisutnost žene, emancipacija naroda/ koji promatrani svjetlom Evanđelja označuju kršćanima putove kojima treba poći da poput Marije budemo uistinu "znak spasenja".

DOKTRINARNI I KATEHETSKE VID

Osma glava Konstitucije o Crkvi i govor Pavla VI. o Mariji Majci Crkve /21. 1. 1964/ moraju sačinjavati teološki temelj naše marijanske pobožnosti.

Sistematizacija marijanske nauke bila je predmet različitih eksperimenata u različitim smjerovima. Prema načelima II. vat. sabora mora imati za temelj otajstvo otkupljenja. Podsjeća se najprije na Kristovu ulogu i njegov odnos prema čovječanstvu, posebno prema ljudima već ujedinjenima u Crkvi. Potom će se precizirati i uloga Marije.

Prethodna nauka svodi se s ovog fragmenta VIII. gl. Konstitucije o Crkvi, koju prenosimo radi ispravnog shvaćanja ekleziološkog i kristološkog Marijinog mjesta. Kada dođe punina vremena, posla Bog Sina svoga, rođena od žene, rođena pod Zakonom, da otkupi podložnike Zakona, da primimo posinjenje /Gal 4,4-5/. Koji radi nas ljudi i radi našeg spasenja siđe s neba i utjelovi se po Duhu Svetom od Marije Djevi-

ce. To božansko otajstvo spasenja objavljeno nam je i nastavljeno u Crkvi, koju je Gospodin izgradio kao svoje tijelo i u kojoj vjernici koji pripadaju Kristu Glavi, i koji su u zajedništvu sa svima svetima, trebaju častiti i spomen "prije svega slavne uvijek Djevice Marije, Majke Božje i Spasitelja našega Isusa Krista".

Ta nauka o Mariji trebala bi uvesti mlade u bolje shvaćanje i razumijevanje nauke o "znakovima vremena". Radi se prije svega o precizaciji kako je Bog prisutan u nekim suvremenim događajima i kako nas oni u izvjesnom smislu zahvaćaju da se osvijestimo i stvorimo uistinu spasenjsku odluku. Bog ne govori samo preko pisma i žive tradicije Crkve, nego i preko svega onoga što se događa u svijetu. Tekstovi ove kateheze predlažu da se svrati pažnja na znakove vremena koji su sada prisutni u svijetu i u kojem sadašnji mladi žive.

STAV I SVJEDOČENJE

Priznavanje Marijina majčinstva unutar Crkve i svakoga od nas treba se prije svega izraziti tako kako to zahtijeva Koncil u nasljedovanju njezinih kreposti: vjere, nade i ljubavi.

---

10. ŽIVOT - DAR KOJI SE NE SMIJE SPISKATI

/Deseti susret/

Kako zamišljate život?:

- kao igru?
- kao bijeg?
- kao tragediju?
- kao hirovitost?
- kao umjetnost?
- kao avanturu?
- ili ozbiljno?!

"Neće li Bog biti onaj koji je sposoban

zasititi glad puninom, apsolutnošću? Onaj za kojeg i u kojem svaki život postaje osvaja-nje?"

/Jean Christin/

IMA LI ŽIVOT SMISLA?

Volite li razgovarati sa svojim kolegama o različitim načinima shvaćanja života? Potražite u Evanđelju misli koje usmjeravaju prema životu. Izaberite kakvu ploču s pjesmom koja izražava ono što je život za vas.

Zašto mi, zapravo, živimo? O smislu života postoje mnoge, pa i protivrječne, izreke. Danas su ljudi samostalniji i slobodniji u svojim nazorima, i dobro je tako. A začudo, što se tiče bitnih pitanja života, oni su, međutim, još nesigurni. U našem svijetu zapaža neki "nemir". Mnogo toga što je prije izgledalo sigurno sada postaje sumnjivo. Ne sumnja se samo u ovo ili ono "rješenje" životnih pitanja, nego se sumnja da li je uopće moguće na njih odgovoriti. Da, za mnoge je već i to dvojbena da li se uopće može i mora postaviti pitanje o smislu života...

/Naša vjera 1, pismo 2/

Tko nigdje ne vidi smisla, taj dolazi do beznada; tko vjeruje, taj doživljava i sve slabosti, lomove i padove u ovom životu, ali on ih prihvaća. On prihvaća i ono beskonačno u našoj težnji, prihvaća veličinu i neograničenost za kojom čovjek potajno čezne. Istina, ni time neće biti riješeni svi problemi; ostaje još dosta tame i protivrječnosti, ali sad smo bar spoznali dublji smisao našega života. Opreke između konačnog i beskonačnog, između vremenitog i vječnog utiskuju svoj pečat u naš život, te se njegov smisao sastoji u tome da izdrži i podnese te napetosti i da u ovozemaljskom traži i nađe nadzemaljsko, u konačnom nađe beskonačno, u ljudskom božansko. Tako čovjek dolazi do čvrstog tla pod nogama, u svemu besmislenom nalazi čvrstu potporu, u očajanju nalazi novu nadu...

/Isto, str. 30/

Isus je smisao našeg života. Sve naše u njemu se centrira, osvjetljava. On nas osobno

zahvaća, ne na neki sporedan, nego bitan način. Naša je subina vezana uz događaj Njegova utjelovljenja, uz događaj otkupljenja. Nitko ne može izbjeći odnos koji Kristovo rođenje i otkupljenje uspostavlja između Njega i svakoga od nas osobno.

RAD U GRUPI

Koliko vrijedi život prema Isusu Kristu? (Pročitati 5. gl. Evanđelja po Mateju i otvoriti razgovor/ razgovor/

NEKI PROBLEMI:

- može li se živjeti sam?
- Može li se živjeti izvan ili bez vlastite sredine?
- Zašto strah od smrti?

Koje od ovih stvarnosti vam se čine ispravnije, potpunije?

ŽIVJETI = LJUBITI
ŽIVJETI = IMATI
ŽIVJETI = BITI
ŽIVJETI = JESTI
ŽIVJETI = POSTOJATI
ŽIVJETI VLADATI ...

OSNOVNE UPUTE

U knjizi De Lubaca "Drama bezbožnog čovječanstva" naglašena je muka bezbožnog čovjeka prema životu.

O tome se može pročitati i koja stranica iz Konstitucije "Radost i nada" o ateizmu, posebno br. 19, 20, 21. Razmišljanje o životu predlaže nam stvaranje stava otvorenosti i zahvale za život utemeljen na kršćanskom shvaćanju. To je temeljna točka. Život je dar koji nije uvijek vrednovan pravom mjerom. Dovoljan je samo jedan negativan vid, da ga čovjek koji puta obezvrijedi i prezre. Potrebno je ući u ljudski i nadnaravni plan boli i patnje, reagirati odvažno na teškoće koje on predstavlja i ne brkati bitno sa sporednim.

Zbog toga valja mlade uvoditi u razmišljanje o različitim mogućnostima koje nudi život: život je dar koji može biti profućkan,

spiskan.

Može se sistematski izbjegavati tjeskobu i živjeti u trajnom traženju bijega, a može se susresti rizik i neizvjesnost snagom i radošću. Mladi mogu izabrati život zauzetosti, marljivosti, ali i život nebrige, nezainteresiranosti.

DOKTRINARNI I KATEHETSKE VID

Inzistira se na smislu utjelovljenja Riječi. Sad treba to otajstvo prenijeti u život kao najveće uzdignuće koje je ljudska narav mogla postići. Sam Bog se utjelovio, postao čovjekom...

"Nemamo, naime, nekoga velikog svećenika koji ne bi mogao suosjećati s našim slabostima, nego jednoga koji je iskusan u svemu /kao i mi/, samo što nije sagriješio." /Hebr 4,15/.

Konačno sve boli i zagonetke života imaju svoje konačno i vječno rješenje. Postoji i izričiti Isusov govor o životu: u Evanđelju sv. Mateja, gl. 5. Čitanje pojedinih glava iz Evanđelja veoma je stimulativno. Ovdje bi mladi mogli i sami obraditi temu: zašto je kršćanin sretan čovjek?

Zaljubiti se u život znači biti zaljubljen u blaženstva.

U ovoj temi može doći do izražaja i tema o poštovanju života bilo da se počne od začeca i rođenja ili od održanja i razvitka. Konstitucija o Crkvi u suvremenom svijetu, br. 51 zadire u tu točku s ciljem da napomene kako onaj život koji okružuje mlade - film, šansone, romani... teži više osudi i preziru života nego li njegovoj zaštiti i vrednovanju. U najboljem smislu riječi izbjegava se smisao za istinsku radost. Da se dođe do entuzijazma i radosti, ne moraju se skrivati poteškoće, nego treba uvidjeti i mogućnosti ostvarenja pojedinih vrednota. Istodobno mladi moraju gledati i oko sebe i vidjeti kako ta ista sredina očekuje nešto od njih, i to istinsku zauzetost.

STAV I SVJEDOČENJE

Svaki humanizam ima u Kristu svoju mjeru, svoje objašnjenje i svoj autentičan

smisao. Valja odgajati mlade za otvorenost, zahvalnost i entuzijazam u životu.

ZA PRODUBLJENJE:

Richard Bach, Galeb Jonathan Livingston, Znanje, Zagreb 1979.

Jean Delepiere, Je li istina da je život besmislen? Mala biblioteka Glasa Koncila 7, Zagreb

---

11. ŽIVOT JE MISTERIJ

/Jedanaesti susret/

Gdje naćisreću?
Što je to grijeh?
Koji je izvor patnje?
Koji je njezin cilj?
Što je to smrt?

Pitanja su, koja oduvijek postavlja ćovjek svih vremena.

Mi ne posjedujemo ni bogatstava ni zemaljske moći; ali polažemo svoju nadu u snagu Duha Svetoga obećanu od Isusa Krista njegovoj Crkvi.

/Poruka koncilskih otaca svijetu prilikom otvorenja Koncila, 20. listopada 1962/

Crkva "nastavlja svoje putovanje između progona svijeta i Božje utjehe" navješćujući muku i smrt Gospodinovu, dok On ne dođe /usp. 1 Kor 11,26/.

/Lumen Gentium, br. 8/

Poznata su djela tijela. To su: bludnost, nećistoća, raspuštenost, idolopoklonstvo, vraćanje, neprijateljstva, svađa, ljubomornost, srdžba, sebićnosti, razdori, stranćarenja, zavisti, pijanke, razuzdane gozbe i ovi-

kateheze

ma slična, na koja vas unaprijed upozoravam, kako sam i prije upozorio: oni koji ćine takva djela neće baćtiniti kraljevstva Božjega.

/Gal 5,19-21/

Budući pak da ne znamo dana ni ćasa, treba, kako opominje Gospodin, da ustrajno bdijemo da svršivši jedini tok našeg zemaljskog života /usp. Hebr. 9,27/ zaslućimo s njim ući na svadbu i ubrojiti se među blagoslovljene /usp. Mt 25, 31-46/.

/Lumen Gentium, br. 48/

Držim, doista, da patnje sadašnjega vremena nisu dostojne usporedbe sa slavom koja će se objaviti u nama.

/Rim 8,18/

STVARNOST NAŠEG ŽIVOTA:

– radost	slike, ćlanci, izreke koje opisuju ovaj osjećaj.
– bol	slike, ćlanci, spisi koji opisuju patnje.
– ljubav	slike, ćlanci, zapaćanja koja opisuju ovaj osjećaj na intenzivniji naćin
– zlo	ćlanci iz crne kronike i osobni komentar ili komentar u grupi.
– uspjeh	slike, ćlanci, zapaćanja. Koji je to najveći uspjeh kojemu se nadaš?
– smrt	kronika iz života i komentar

Za rad u grupi predlaćemo da se naćini veliki plakat o ovim argumentima, bilo u rukopisima, bilo izrescima iz novina, revija, itd.

i da se o tome razgovara.

SPASITI ŽIVOT

To je najbitnije!

ŽIVOT JE VAŽNIJI OD STROJA

”Usporenim i svečanim gestama prosljedio je Dwar Ev zavarivanjem - u zlatu - dviju posljednjih žica. Oči dvadeset telekamera fiksirale su nad njim a valovi subetera ponesoše dvadeset različitih slika ceremonije od jednog do drugog kuta svemira.

Ustade Dwar Reyn u pozi šefa i približi se poluzi komandne sklopke... Spojena poluga jednim jedinim udarcem uključila je sve gigantske elektronske strojeve svih devedeset i šest milijardi postojećih svemirskih planeta stvarajući takve strujne krugove od kojih bi mogao proizići superstroj, jedan jedini kibernetički stroj koji bi obuhvaćao sve znanje svih galaksija.

Dwar Reyn uputi kratak govor bezbrojnim milijardama gledalaca. Zatim, nakon kratke šutnje, reče:

— Sve je spremno, Dwar Ev.

Dwar Ev pritisne dugme. Začuje strahovito brujanje, koje sabire svu snagu, svu energiju svih devedeset i šest milijardi planeta. Snopovi mnogobrojnih svjetala odavali su veličanstvenu sliku, a zatim se smanjivahu jedno iza drugog.

Dwar Ev učini korak natrag i duboko uzdahne.

— Tebi, Dwar Reyn, pripada čast da prvi postaviš pitanje.

— Hvala, kaže Reyn. Bit će to pitanje na koje nijedan elektronski stroj nije mogao dosad odgovoriti.

Vrati se okrenut prema stroju i pita:

Postoji li Bog?

Beskrajan glas bez i najmanjeg oklijevanja i šuštanja ventila ili kondenzatora odgovori:

— Da, postoji!

Strah i trepet obuze Dwar Eva s licem okrenutim prema komandnoj poluzi. Najednom, grom iz vedra neba opali ga i usmrti, a

poluga skoči zabivši se zauvijek u svoje mjesto”.

OSNOVNE UPUTE

Uvijek je teško govoriti o temi kao što je grijeh, patnja, smrt, pogotovo mladima. Pri tom se naime mogu dogoditi dvije stvari: ili će se dosađivati i tražiti priliku za apsurdni bijeg, ili će tema tako djelovati na njih da ih to prožme poput neke more i produbi moguće skupule i duševnu muku.

Nauka sv. Pavla i tekstovi koncilskih dokumenata bacaju na problem potrebno svjetlo.

Ide se za tim da mladi sami izaberu ove ili slične tekstove i da načine izvjesnu montažu riječima i zvukom-glazbom. Ovaj tip aktivnosti daje mladima priliku za ozbiljno razmišljanje koje oslobađa od predrasuda, jer im dopušta da se stave u koštac s idejama i da izvana manifestiraju ono što ispituje njihovu sigurnost i vlastitu radost.

Razlika između montaže-plakata i montaže zvuka je jednostavna: u prvoj dominiraju fotografije, u drugoj glazba, govorna interpretacija i projicirana slika na ekranu.

Montaža se sastoji od istih elemenata kao i dizertacija. Potrebno je da ima uvod i različite dijelove: različite sekvence koje odgovaraju paragrafima, tj. da sačinjavaju cjelinu i različite dijelove koji se striktno odnose na temu.

a/ Konstruiranje

— Treba voditi brigu o zblizavanju sekvenci među njima. Stoga je potrebno raditi na dosta prostranom osvjetljenom stolu.

— Voditi brigu o dužini trajanja; idealno je dvadeset minuta. Postoji često tendencija činiti stvari u nedogled. Međutim, mnogo je važnije sakupiti bitno i dati snagu tzv. zgusnutosti.

— Dati važnost vrpce /zvučnoj/, koja sačinjava: 1. muziku /Treba izbjegavati poznatu glazbu, pogotovo jednovrsnu; 2. tekst. Opasnost je da bude predugačak, jer bi mogao odvratiti pažnju od slike. Treba izbjegavati i tzv. pleonazam /suvišno dodavanje

riječi/; 3. Zvuk /poželjnije je koristiti laganu, potihu muziku nego li sam glas/; 4. Šutnja osnažuje sliku prekidajući ritam. Valja napraviti dobru sinhronizaciju.

b/ Montaža

Dobra montaža načini se u grupi. Treba istodobno sačinjavati opažanje i informaciju. Ne služiti se sistematski tzv. simbolizmom. Voditi brigu o kvaliteti svjetla i boja.

Ako se montaža priprema za adolescente, poželjnije je da se ona radi zajedno s njima, da oni pronalaze ono što ih neposredno zanima. Nije dobro zaustaviti se na montaži koja je napravljena samo na temelju tekstova i slika koje su daleko od stvarnosti života samih mladih.

DOKTRINARNI I KATEHETSKEKI VID

Dostojevski prekora Krista što je imao povjerenje u čovjeka, jer se ovaj loše koristi svojom slobodom i griješi. Upućuje mu ovaj izazov: Ti si htio biti ljubljen slobodnom ljubavlju; Ti si sebi pripremio propast...

Moguće je, da i adolescent misli na sličan način. Vlastita sloboda ga zbacuje zbog njenih posljedica, ili ga zanosi poput lomljave stupa. To je korisna tema za osvjetljenje nekih pojmova, za buđenje razboritih stavova, ali i prihvaćanja rizika i ujedno velikog povjerenja u Boga.

Izvjestan tip ljudskih frustracija pobuđuje kod adolescenata osjećaj krivnje; ali ta tema još ne dolazi sada na red. Pojam grijeha može se predstaviti samo u svjetlu Muke i smrti Isusove. Grijeh je odbijanje ljubavi Bogu. Stoga je nepotpuna i neprikladna vizija grijeha kao osobnog i socijalnog nereda. Njegov dubinski, teološki korijen jest u udaljavanju od Njega, prekid prijateljstva s Njime. Drugim riječima, pakao je hotimično i vječno udaljavanje od Boga Jednog i Trojstvenog koji nas je ljubio neizmjereno. Bog nas ne osuđuje. Mi sami sebi sudimo ako se udaljujemo od Njega.

Samo u svjetlu objave te žalosne stvarnosti života mogu imati svoje objašnjenje i smisao, prema riječima: "... Bili ste mrtvi zbog svojih prekršaja i grijeha..., ali Bog koji

je bogat milosrdem - iz svake velike ljubavi kojom nas je ljubio, s Kristom oživi - milošću ste spašeni! /Ef 2,1,4-5/. Posljednji dio Pavlova govora /"milošću ste spašeni"/ veoma je važan u postavci ove teme. Evanđelje nikad ne dijeli problem grijeha od otkupljenja. Napuštanje spasenja objašnjava isti korijen zla.

STAV I SVJEDOČENJE

Smjernice ove teme trebaju povesti adolescenta da prihvati tamne stvarnosti života nadnaravnim pogledom. Treba mu usaditi optimizam, želju za oslobođenjem, nadvladavanjem zla i osvajanjem.

***

ZA PRODUBLJENJE

Hans Küng, Bog i patnja, Družba Katoličkog apostolata, Zagreb, 1979.

---

12. ŽIVOT + ŽIVOT

/Dvanaesti susret/

Pogledajte oko sebe i vidite što je za ljude život!

Što bijaše od početka, što smo čuli, što smo svojim očima vidjeli, što smo promatrali i što su naše ruke opipale o Riječi života - da, Život se očitovao, mi smo ga vidjeli i svjedočimo za nj, i navješćujemo vam Život vječni, koji bijaše kod Oca i koji se nama očitovao - što smo vidjeli i čuli, to navješćujemo i vama, da i vi imate s nama zajedništvo. A naše je zajedništvo s Ocem i Sinom njegovim Isusom Kristom. Mi vam ovo pišemo da vaša radost bude potpuna".

/1 Iv 1, 1-4/

Ž I V O T

nije samo kontrast,
nije samo rast,
nije samo zdravlje
nije samo radost.

Potražimo što nam o tome govori Sv.
Pismo:

Ivan 3, 1-8
Marko 4, 30-32
Rimljanima 8,14-17
Korinćanima 15,10
2 Timoteju 2, 8-13

Razmišljajmo o tome

To je novi život.
To je različiti život
To je milost

Posvećujuća milost u svojoj najdubljoj
biti označuje samog Boga, njegovu komu-
nikaciju u duhovnom stvaralaštvu, dar koji
je sam Bog. Milost znači svjetlo, život, ot-
vorenost čovjekovu osobnom i duhovnom
životu: beskrajnim Božjim prostranstvima,
- i Trojstvenosti Božjoj u nama. Mi smo po-
mazani, posvećeni, ispunjeni svjetlom i Bož-
jim životom.

Organizirati "okrugli stol" na temu
"ŽIVOT + ŽIVOT.

Vidjeti kako je Isus bio različit u ovim
stvarima:

- ljubavi
- opraštanju
- bolesti
- neprijateljima
- zakonu
- smrti
- grijehu

Nanizati najživlje stvari koje posjedujemo.

Sastaviti molitvu u kojoj ćemo tražiti
najveću milost koju želimo.

Prevesti vlastitim riječima ove izričaje:
milost, život vječni, biti pobožanstven, biti
u Kristu.

Potražiti jednu ili više fotografija koje
predstavljaju najživlje vidove života koji nas
okružuju.

ZA RAZMIŠLJANJE

Između Boga i čovjeka, zahvaćenog bo-
žanskom milošću, učvršćuju se trajne veze.
Čovjek ne pripada više starom stablu koje
ima svoj korijen, svog praoca u Adamu, nego
novom stablu koje ima svoj korijen u Kristu.

Milost se usaduje u dušu kao druga narav.

Evangelje nam predstavlja tu jednostavnu
ali i izvanrednu činjenicu pomoću zorne
prispodobe ili slike: "Ja sam trs, a moj je
Otac vinogradar. Svaka loza koja ne donosi
ploda siječe se, a ona koja donosi rod obre-
zuje se da rodi još više. Vi ste već nakalam-
ljeni riječju koju sam vam navijestio. Ostani-
te u meni i ja u vama. Kao što loza ne može
donijeti roda sama od sebe ako ne ostane na
trsu, tako ni vi ako ne ostanete u meni.
Ja sam trs, vi ste loze. Tko ostaje u meni i
ja u njemu, rodi mnogo roda, jer bez mene
ne možete ništa učiniti."

Ostati u Isusu znači imati život.

Imati život Isusov znači vidjeti i činiti
drugačije.

OSNOVNE UPUTE

Ovdje se radi o tome da se učvrste točke
za razmišljanje donesene u prethodnoj temi.

Zajedno s patnjom, grijehom, smrću,
Božjim životom u nama - milošću - naš se
život uzdiže na nadnaravnu kategoriju, na
viši plan.

Nije to neki dodani život, nego dar Bož-
ji, koji je sam Bog, koji nas uvodi - kako re-
če Rahner - u beskrajna Božja prostranstva.
Vraćamo se Pashi. Drugačije i ne može biti.
Božji život u nama darovan nam je posred-
stvom Krista Njegovom smrću i uskrsnućem.

To je pravi trenutak da se progovori i
prisjeti ovog ključnog otajstva poruke spa-
senja.

DOKTRINARNI I KATEHETSKI VID

Važno je naglasiti da čovjekova ljudska
dimenzija dolazi do svoje punine samo preko
one tajnovite ali stvarne povezanosti s troj-
stvenim životom. "Jer na dnu svake egzis-
tencije, pod velom pojava naravnog ili so-
cijalnog života postoji akcija božanskih oso-

ba koje izazivlju i komuniciraju svoj život u tajnosti srđaca”.

Druge slike' ucjepljenje, tijelo i udovi. Suvremena, manje analogna ali plastičnija, slika jest ona koja smatra Božji život /Oca, Sina i Duha Svetoga/ jednim zatvorenim krugom koji se nepredviđeno otvara da dadne mjesto čovjeku. Čovjek je konačno u Božjem krugu ono što jest i što radi, što je zajedno ljudsko i božansko.

STAV I SVJEDOČENJE

Otvorenost Božjem djelovanju koje nas iznutra potiče. Kraljevstvo Božje je u vama /Lk 16, 21/. Taj unutrašnji stav mora se pretvoriti u kršćanski, evanđeoski stav života. Eto zašto u ovoj temi predlažemo da gledamo Isusa kako se on odnosi prema nekim ljudskim činjenicama.

***

ZA PRODUBLJENJE

Kristova nauka, Katolički katekizam za odrasle, HKD Zagreb 1979., str. 305-312.

---

13. NEPRIOPĆIVOST

/Trinaesti susret/

Govore mladi.

”Moji su me roditelji uvijek mazili, bili su prema meni puni ljubaznosti, uvijek su prihvaćali moje obrane i kao roditelji činili su sve što im je bilo moguće. Unatoč tome ja sam se kroz dugo vrijeme osjećala strahovito osamljenom: samom, isključenom, napuštenom, neshvaćenom. Tata je činio sve što je mogao da ublaži moj otpor, ali to nije

ničemu služilo”.

/Iz Dnevnika Ane Frank/

”Zatvorih oči, misleći na sve one lijepe planove koje nikad neću moći ostvariti. Da barem jedan jedini put - pomislih - mogнем opozvati tu šutnju! Da barem jednom mogu govoriti s njom o svemu onome što sam kroz tolike godine čuao i nosio u svom srcu...! Nikada, ni u jednom trenutku... O kako se osjećam sam.”

Marko

— ”Oče, htio bih vam ispričati svoj život.

— Što? Svoj život? Budi konkretan! I govori glasnije!

— Glasnije? Ta čut će me ljudi!

Ponovo zatvaranje u sebe. Neshvaćen udaljih se iz ispovjedaonice, ostavivši svećenika u zbunjenosti. Izadoh iz crkve. Očajan, uputih se među ljude, u gužvu, sam sa samim sobom. Od snažnih valova svakojakih misli ne vidih ništa, ne čuh ništa, osim vlastitu uzburkanost srca i čežnju da krenem protiv struje, protiv svih u nepovrat”.

Franjo

”U svojim dubinama srca i duše uvijek nalazim Boga. To su stvari koje ne bih nikome povjerio i koje želim ispovijediti samo u tajnosti svoga srca. Svaki put kad mislim na sebe, na moju budućnost, na kakav plan, na bilo šta, sklonost moga duha snažno me povede pitanju što misli Bog. I ne mogu biti miran, ne mogu ostati ravnodušan sve dok se s njime ne složim.”

Ante

”Bog je uvijek sa mnom izvodio izvanredne stvari, snažnije od svega. Zabrinuo me kao sugovornika čiji se jezik malo razumije i kojim se govori samo u znakovima. Sada, gotovo bez gesta, treba prijeći granicu šutnje koja nas dijeli, jer On stanuje s druge strane.”

Marijan

RAD U GRUPI

a/ Razmišljajmo o ovim citatima i komentirajmo ih:

"Molitva nije drugo nego prijateljsko držanje, česti boravak s Onim za kojeg znamo da nas ljubi".

b/ Kako možemo rad pretvoriti u molitvu? Mislimo na to i opišimo to.

Pred sobom imamo važan kaleidoskop: život. S koje strane ga promatramo?

Moliti znači vidjeti stvari onakvima kakve jesu. Promatrati ih očima kojima ih promatra Bog.

Molitva je: – komunikacija
– susret sa samim sobom i s Bogom
– svjetlo...

... Rano ujutro, dok je još bio mrak, ustade, iziđe te ode na samotno mjesto, i tu je molio.

/Mk 1,35/

Odmah poslije toga Isus primora učenike da uđu u ladicu i pred njim otplove na drugu obalu, dok on otpusti narod. Kad otpusti narod, uspe se na goru, u samoću, da se moli.

/Mt 14, 22-23/

ZAJEDNIČKO RAZMIŠLJANJE

Evangelje je knjiga komunikacije.

a/ Krist je u komunikaciji s Ocem

... "Zar niste znali da ja moram biti u kući Oca svoga?"

... "Zar ne vjeruješ da sam ja u Ocu i da je Otac u meni? Ja ne govorim sam od sebe riječi koje vam kažem: Otac koji boravi u meni čini svoja djela".

/Iv 14, 10/

b/ Krist je u komunikaciji s ljudima

... Reče im: "Slijedite me i učinit ću vas ribarima ljudi".

/Mt 4, 19/

... Dok im je o tome govorio, dođe neki poglavar, pade pred njega ničice i reče: "Evo mi kći umire. Dođi i stavi svoju ruku na nju pa će oživjeti!" I on ode.

/Mt 9, 18/

... "Tko god vrši volju Božju, on mi je brat, sestra i majka".

/Mk 3,35/

Potražite u Evanđelju najljepše izražaje Isusove ljubavi prema Ocu.

Razgovarati o reviziji života: kakav odnos ima naša grupa prema:

- odraslima,
- djeci,
- bolesnicima?

Molitveni odnosi. Sastaviti molitvu u kojoj će biti očito ovo veliko otajstvo: Bog nam je govorio i donio nam prijedloge za život.

OSNOVNE UPUTE

Već u 8. temi iznijeli smo pitanje molitvenog dana. Ono je bilo postavljeno kao polazište za jedan dan duhovne obnove. A sada se radi o tome da adolescent još jednom bude posviješćen potrebom i važnošću molitve, polazeći od činjenice - danas toliko komentirane - nekomuniciranosti među ljudima.

Kao u prethodnoj temi tako i ovoj bit će potrebno predusresti muku. Kriza ove dobi katkada uvodi adolescenta u ambijent nekomuniciranja.

Komunikacija s Bogom - transcendentnim i intimnim - prekida samoću intimnijom komunikacijom. Bez sumnje adolescent živi ovaj susret s izvjesnim sentimentalizmom a ne toliko na planu vjere, do koje bi zapravo trebao doći. Najbolji način da se dođe do ovog kvalitetnog skoka jest slijediti Evanđelje. Evanđelje je knjiga komunikacije. Pogotovo treba slijediti Isusovu komunikaciju s Ocem: ovdje zaista komunikacija nije tek socijalni ili ljudski čin: tu je otajstvo koje nadilazi svaku stvarnost. Isus govori s Ocem i s njim je intimno povezan.

Drugom zgodom, ali bez forsiranja tra-

ženja dobro bi bilo pokušati shvatiti način kojim Isus komunicira s ljudima. Ne radi se tek o jednostavnoj komunikaciji osjećaja, nego života: oproštenja, izlječenja, uskrsnuća.

DOKTRINARNI I KATEHETSKE VID

Molitva, kao iskustvo vjere, ne samo da prekida čovjekovu samoću nego ga stavlja u stav slušanja Duha Svetoga. Urs von Balthasar predlaže to unutrašnje osluškivanje kako bi se došlo do Kristova savršenog razvitka života u nama, i naglašava da, u mjeri u kojoj smo kršteni, naša savjest treba biti uvijek otvorena Kristovu Duhu koji slobodno vlada nama i iznad nas. Koliko smo više poslušni Kristovu Duhu, toliko slobodnije i odraslije možemo vjerovati. Izvrsno psihološko sredstvo jest povezati ideju molitve s osobnom slobodom i zrelošću. Obje ove stvari veoma zanimaju adolescenta. Prenesene pak u nadnaravni plan više ga uznemiruju nego li interesiraju... Istodobno bit će uputno otkriti adolescentu pravu vezu između molitve /komunikacije s Bogom/ i komunikacije s braćom. U molitvi braća će se pojaviti u pravoj naravi, koja nije samo ljudska nego i nadnaravna. Molitva hrani ljubav.

STAV I SVJEDOČENJE

Razvijati svim mogućim sredstvima vjeru i povjerenje u molitvu. Otkriti njeno intimno značenje i vrednovati je kako bi se nadvladala teškoća s obzirom na ustrajnost u životu molitve.

***

ZA PRODUBLJENJE

Romano Guardini, Pred Boga bez krinke, Niz Metanoja br. 1, KS, Zagreb 1968.;

M. Breig, Radost u molitvi, Glas Koncila Zagreb; Kako moliti 1,2,3, Vinkovci 1972.

***

---

14. OSOBNOST

/Četrnaesti susret/

OSOBNOST I KARAKTER

Osoba je osobnost u onoj mjeri u kojoj u okviru vlastitih aktivnosti nastoji ostvariti biće koje ona sačinjava. Zbog toga se osobnost kvalificira prema vrijednostima koje otkriva i koje ostvaruje.

Ispitajmo sada pojam karaktera /značaja/

Karakterom zovemo individualnu originalnost cijelog našeg psihičkog organizma, odnosno zbir svih elemenata od kojih je sačinjen temperamenat, uvjetovan organizmom i ambijentom, posjedovanjem i razvijanjem osobnih vrednota, u mjeri u kojoj čovjek reagira, djeluje i psihički raste u jednom vlastitom svijetu. Moglo bi se isto tako reći da je to osobna duša u svojim naravnim manifestacijama. Ako stavimo naglasak na riječ "naravan", vidimo da karakter izražava nešto fiksirano i čvrsto. U paritetu s temperamentom, koji se bazira na psihičkom ustrojstvu, karakter je jedna datost; ali datost koja se u toku života preobražava, posebno pod utjecajem fizičkog i socijalnog ambijenta.

Poznato je da klima, način života i okolnosti, sudbina, bolest, zanimanje, društveni status i nepredviđeni događaji silno utječu na naš karakter. No karakter istodobno ima i dublje značenje od onog jednostavnog koje navedesmo. U izvjesnoj mjeri formiramo ga mi sami. Naime, volja sa svojom djelatnošću ostvaruje u karakteru određene vrednote. Naš karakter odgovara, dakle, onome što imamo, i posljedično svemu onome za što smo raspoloženi. Ostvarujemo sami sebe kao osobnost, a njena stvaralačka moć ima svoj korijen u osobi u kojoj smo mi osobno. Zato se s pravom osoba smatra izvorom slobode i svega onoga što u čovjeku ima ljudskoga. Ja posjedujem karakter kao

što ga posjeduje svako živo biće.

/Kriekemans A./

ČOVJEK U SVJETLU VJERE

Što je čovjek? On je o sebi izrekao i izriče mnoga mišljenja, različita, pa i suprotna, u kojima se često ili toliko uzvisuje da sebe smatra apsolutnim mjerilom ili se snizuje do očaja, odakle je tjeskoban i smeten. Te tegobe Crkva procućuje do dna. Poučena božanskom objavom, može na njih dati svoj odgovor kojim bi se ocrtao pravi položaj čovjeka, da bi se obrazložile njegove slabosti i da bi se ujedno moglo priznati pravo njegovo dostojanstvo i poziv.

... No Bog nije stvorio čovjeka sama: od početka "muško i žensko stvorio ih" /Post 1,27/. Njihovo združenje tvori prvi oblik zajednice osoba. Čovjek je naime po svojoj najdubljoj naravi društveno biće i bez odnosa s drugima ne može ni živjeti ni razviti svoje sposobnosti.

/ Drugi vatikanski koncil, Konstitucija "Radost i nada", br. 12/

ČOVJEKOVA VELIČINA

Pa što je čovjek da ga se pominješ,
sin čovječji te ga pohodiš?
Ti ga učini malo manjim od Boga,
slavom i sjajem njega okruni.
Vlast mu dade nad djelima ruku svojih,
njemu pod noge sve podloži.

/Ps 8, 5-7/

Možete li konkretizirati što za jednog mladića ili djevojku znači imati osobnost?

Što mislite pod činjenicom da je čovjek socijalno biće?

OKRUGLI STOL O LJUDSKOJ DUHOVNOSTI:

Crkva, narod Božji...

Za produbljenje ove točke predlažemo da kateheta konzultira slijedeće knjige; René Laurentin, Bilanca Koncila, "Znakovi i gibanja" 4-5, KS, Zagreb 1971; Francois Houtart

Eksplzija Crkve, "Znakovi i gibanja" 9, KS, Zagreb 1971.

"Prijatelji, ne možemo se uspinjati sami, kao malena grupa povlaštenih. Cijeli je svijet taj koji trebamo povući naprijed, bez iščekivanja da će on nas povući ili potaknuti.

Cijeli je svijet taj koji moramo obuhvatiti nad sobom. Sve do krajeva svijeta treba dospjeti naše svjetlo.

Naši ekonomski i politički interventi moraju podizati i oslobađati ljude koji se nalaze na sve četiri strane svemira. Naše Evanđelje treba osloboditi sve duše, to je nužno; ono je za to stvoreno.

Ništa ne smije umanjiti intenzitet naše ljubavi, ako je ona žarka, čista i ako je naše srce poput srca Kristova bez granica.

Mnogi gube godine u poigravanju s Bogom. Daruju se samo napola. Trebaju maske da bi ljubili kršćanski život u kojem nedostaje ono bitno. Bitan je potpuni dar. I baš tu treba početi, nastaviti, završiti. To je mnogo puta potrebno učiniti, bez rezerve; i ponoviti toliko puta sve dok ne postane normalna stvar. Tada je duša vjerna vlastitom daru u velikom zanosu i velikom miru; daruje se svemu, za sve, bez razmišljanja poput cvijeta što se prirodno otvara suncu.

Darovati se, znači ispuniti pravdu.

Darovati se, znači ponuditi se sa svime onim što jesmo.

Darovati se, znači usmjeriti sve naše sposobnosti za akciju prema Gospodinu.

Darovati se, znači otvoriti srce i ustrajno voditi našu volju prema Onome koji nas očekuje.

Darovati se, znači ljubiti vedro, na najpotpuniji mogući način.

Tko se darovao bez rezerve bit će vođen unutrašnjom sigurnošću i ljubavlju."

/J. Lebret, iz knjige "Sva djeca Božja imaju krila"/

***

/Nastavak u idućem broju/